

d3

LEER
ERVAAR
DOE!

Voor een zee zonder zwerfvuil

KANSEN VOOR VERANDERING

Leerlingen bestuderen wat hen weerhoudt van gedrag dat (nog) milieuvriendelijker is. Ze bepalen wat hiervoor hun persoonlijke redenen en motieven zijn en bedenken een manier om deze barrières te overwinnen. Na afloop leggen de leerlingen zich vast om voor een bepaalde tijdsperiode het nieuwe gedrag vol te houden en bij te houden hoe dit gaat.

VAKGEBIEDEN

Milieu, maatschappijleer, taal, kunst

LEEFTIJD

14-15 jaar

DUUR

1 maand

DOEL

- Denken over waarom we niet altijd 'het juiste' doen en bepalen waarom.
- Wat zijn onze consumptie gewoontes en gewoontes betreffende afval.
- Zien of we 'moeilijk te veranderen zijn' en of we dat kunnen overwinnen.

SECTIE **D**

WERKEN AAN
OPLOSSINGEN

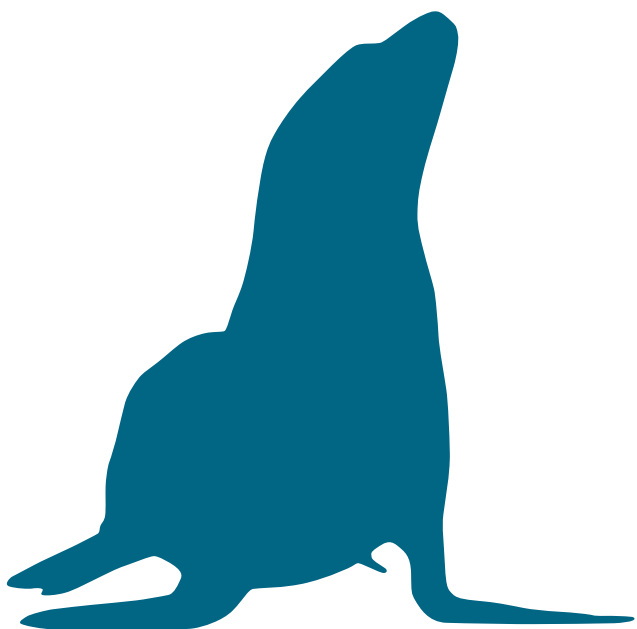

Mensen spelen een grote rol in de wereldecologie, ten goede of ten kwade. Veel milieuvraagstukken zijn een direct gevolg van menselijk gedrag. Sommige oplossingen voor deze vraagstukken kunnen worden gevonden in gedragsverandering van mensen. Wetenschappers hebben de factoren bestudeerd die menselijk gedrag beïnvloeden. Zij zien dat een gedragsverandering kan leiden tot een meer milieuvriendelijke, verantwoorde en duurzame manier van leven.

Verantwoordelijke mensen maken een verantwoordelijke maatschappij

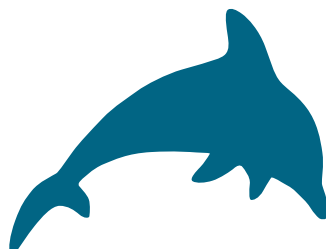
Een duurzame maatschappij is grotendeels het gevolg van mensen die hun bronnen zorgvuldig gebruiken. Door recycling bijvoorbeeld. Als de leden van een gemeenschap minder vervuilen, wordt de hele maatschappij gezonder en duurzamer. Om dat te bereiken zou je moeten weten hoe je mensen kunt aanmoedigen om zich duurzamer te gedragen. Wetten en regelgeving zijn slechts een manier hiervoor. Onderwijs kan ook leiden tot gedragsverandering

LEER ERVAAR DOE!

Voor een zee zonder zwerfvuil

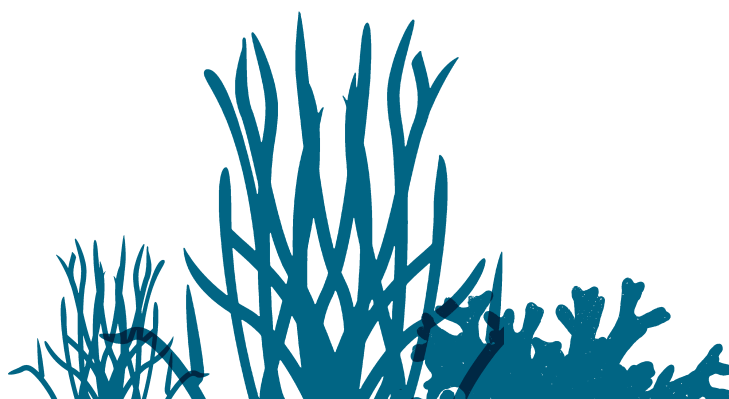

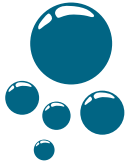
Minderen, hergebruiken en recyclen

Hergebruik en recycling zijn aangeleerd gedrag. De enige manier om hier een gewoonte van te maken is door het dagelijks toe te passen op school, thuis, werk en op reis. Huishoudelijke gewoontes zijn misschien wel de moeilijkste gewoontes om te veranderen omdat je die gewoontes van huis uit al meekreeg. Als scholieren op school leren hoe ze kunnen minderen, hergebruiken en recyclen en dit thuis ook gaan doen, kunnen ze door hun gedrag hun ouders ook tot gedragsverandering aanzetten.

Het concept 'akrasia'

Waarom zijn we soms niet in staat om het juiste te doen, ook al weten we dat iets verkeerd is? Dat is een vraagstuk waar de Griekse filosofen zich al mee bezighielden. Aristoteles noemde het 'akrasia': 'a' betekent 'zonder' en 'kratos' betekent 'kracht' of 'de gemoedstoestand waarbij iemand handelt tegen beter weten in door gebrek aan wilskracht'. Aristoteles zag dat mensen niet altijd deden zoals het hoort hoewel ze wel weten hoe het moet. Voor iedere menselijke handeling spelen niet alleen overtuigingen, principes en logica maar ook gevoelens en passies een rol.

Materiaal

Schrijfblok of dagboek, pen

Instructies

De leerlingen bedenken een gewoonte, die te maken heeft met het terugdringen van zwerfvuil in zee, die ze wel zouden willen hebben, maar op dit moment nog niet doen. Zoals een brooddoos gebruiken in plaats van een wegwerp boterhamzakje; water drinken uit een eigen herbruikbaar flesje i.p.v. steeds een spaflesje kopen; afval mee naar huis nemen i.p.v. op de grond gooien; iedere keer als je gaat zwemmen het rondslingerende afval oprapen en meenemen, etc.

Laat hen bedenken wat ze weerhoudt om dit te gaan doen. Is het bijvoorbeeld gebrek aan tijd, gemakzucht, de reactie van anderen?

Daarna bedenken ze manieren om die barrières te doorbreken. Ze maken een lijst van wat allemaal moet veranderen om 'groener' gedrag te gaan vertonen. Bijvoorbeeld: om lunch mee te kunnen nemen in een brooddoos moet ik 's ochtend tijd maken om het klaar te maken. De leerlingen mogen zelf beslissen of ze hun inzichten met de klas willen delen.

VOORBEELDEN VAN UITDAGINGEN:

- Komende maand koop ik geen water in plastic flesjes!
- Komende maand neem ik mijn lunch mee in een herbruikbare brooddoos!

De leerlingen overwegen of ze deze uitdaging aan willen gaan. Ze leggen zich vast om zich gedurende een maand 'groener' te gedragen. In een dagboek houden ze bij hoe moeilijk dit is, wat ze ervan vinden, etc.

Jongere leerlingen kunnen er voor kiezen om hun nieuwe 'groene gedrag' te monitoren op een gezamenlijke kalender in de klas. Elke dag waarbij het groepsgedrag geslaagd was, krijgt een sticker, een stempeltje of een zelf getekende smiley. De kalender functioneert zo als een snapshot van de dagelijkse voortgang van de klas als geheel.

Pas aan het eind van de maand beslissen ze of ze deze nieuwe gewoonte willen houden, of dat ze het toch liever op hun 'oude' manier doen. Wat ze ook beslissen, deze taak zal hen inzicht geven in hun eigen gedrag, waarom ze zich zo gedragen en hoe moeilijk het is om gedrag te veranderen.

